

Jaarverslag van de Vereniging Vrienden van de Koninklijke Bibliotheek over 2023

De Vereniging Vrienden van de Koninklijke Bibliotheek (KB) is in 1938 opgericht en onderhoudt een nauwe band met de Koninklijke Bibliotheek en haar collecties. Dankzij financiële bijdragen van de Vrienden kan de KB topstukken aanschaffen en activiteiten ondersteunen die niet in het normale budget passen. Zo blijft belangrijk cultureel erfgoed toegankelijk voor het Nederlandse publiek. De KB organiseert diverse activiteiten voor de Vrienden als blijk van waardering en om nieuwe Vrienden te werven. Daarnaast is de vereniging actief in het onderhouden van de contacten tussen de Vrienden onderling.

Leden

De Vereniging Vrienden van de Koninklijke Bibliotheek telde op 31 december 2023 379 particuliere leden, negentien vrienden voor het leven, een bedrijfslid en drie ereleden.

Samenstelling en werkzaamheid van het bestuur

Het bestuur werd in 2023 tot de algemene ledenvergadering van 23 juni gevormd door: prof. dr. P.G. Hoftijzer (voorzitter), drs. S. Backer-Huygen (secretaris), drs. F.A. Kooij RBA (penningmeester), drs. E. van Welie en K. Polder MA. De plaats van S. Backer-Huygen werd overgenomen door L. Kanis MA, die van F.A. Kooij door mr. drs. G. Schaafsma. Dr. E.J.B. Knibbeler had als algemeen directeur van de KB q.q. zitting in het bestuur, maar werd in die hoedanigheid vertegenwoordigd door drs. M. Heerlien (teamleider Collectiekennis). Het bestuur werd vanuit de KB ondersteund door S. Biesma en A. Brummelink MA; laatst genoemde werd in de herfst opgevolgd door S. Cusack. Het bestuur vergaderde in 2023 drie keer.

Profiel en activiteiten

De rol die de Vereniging vervult ten aanzien van de veelheid van activiteiten die de KB onderneemt is vooral gericht op de ondersteuning van de Bijzondere Collecties bij de aanschaf van belangrijke boeken en handschriften en van activiteiten rond deze collecties. Deze rol is vastgelegd in een Beleidsplan (beschikbaar via de website van de Vereniging, <https://www.kb.nl/vrienden>).

In 2023 is er na jaren van gedwongen inactiviteit vanwege de Coronapandemie weer een excursie georganiseerd. Op 18 september werd een bezoek gebracht aan het Joods Cultureel Kwartier in Amsterdam, waar de deelnemers werden rondgeleid in de Joods-Portugese synagoge en de bibliotheek van het seminarie Ets Haim. Aan de excursie werd door 36 leden deelgenomen.

Aansluitend op de jaarvergadering van 23 juni werd een bezoek gebracht aan de *Flora Batava* tentoonstelling in het Huis van het Boek in Den Haag. Daarnaast waren de leden op 21 april welkom op de jaarlijkse bijeenkomst van de o.a. door de KB ondersteunde Dr. P.A. Tiele-Stichting, die zich in brede zin inzet voor de belangen van het boek in Nederland en België. Het thema van de Tiele-dag was 'De waarde van kennis'. Op 6 september, tenslotte, werd een rondleiding in de KB georganiseerd voor nieuwe leden van de vereniging.

In 2023 verscheen weer een KB-nummer van het tijdschrift *De Boekenwereld* (nr. 2), met als thema '225 Jaar lezen in de KB'. Aangezien de verschijning van dit nummer mede door de Vrienden financieel mogelijk is gemaakt ontvingen alle leden per post een exemplaar.

Aanwinsten en financiële ondersteuning in 2023

In 2023 werd door de Bijzondere Collecties van de KB geen beroep gedaan op de Vrienden voor steun bij de verwerving van bijzondere stukken. Wel werd een financiële bijdrage verleend aan de vormgeving van de *Flora Batava*-tentoonstelling in het Huis van het Boek, georganiseerd ter gelegenheid van het 225-jarig bestaan van de KB. Ook vond het bestuur het een passende geste

om de KB bij de viering van haar 225-jarig bestaan een cadeau te geven in de vorm van een gastonderzoekerschap ('research fellow') bij de Bijzondere Collecties rond het thema 'meerstemmigheid'. Hieronder wordt volgens de projectbeschrijving verstaan een breed onderzoeksterrein rond uiteenlopende onderwerpen als (maar niet beperkt tot) genderverhoudingen, representatie van migrantenstromen, representativiteit van verzamelde publicaties uit Nederlands-Indië, Suriname, Caraïbisch Nederland en andere gebieden waarmee Nederland een gedeeld verleden heeft, en geografische en linguïstische representatie binnen Nederland. De KB wil hiermee het onderzoek naar meerstemmigheid in bibliotheekcollecties in het algemeen en in de erfgoedcollectie van de KB in het bijzonder te stimuleren, bijdragen aan de maatschappelijke discussies hierover en een brug slaan tussen de bibliotheeksector, de onderzoekswereld en de samenleving. De organisatie van een dergelijke fellowship heeft echter de nodige voeten in aarde. Naar verwachting kan dit gastonderzoekerschap in de tweede helft van 2024 worden gerealiseerd.

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering van de Vereniging vond plaats op 23 juni in de aula van de KB. Het jaarverslag over 2022 werd kort besproken door de voorzitter. Vervolgens lichtte de penningmeester de financiële stand van zaken toe. Hoewel 2022 financieel een slecht jaar was zijn de gevolgen hiervan op de lange termijn gering.

De kascommissie, bestaande uit M. van Volkom en J. Horneman, deed verslag van haar positieve bevindingen bij de controle van de jaarrekening. Deze werd daarmee vastgesteld. Vervolgens werd aan het bestuur décharge verleend. De kascommissie voor 2023 zal bestaan uit J. Horneman en R. Bierdrager.

Belangrijk punt was de verhoging van de contributie vanwege de gestegen kosten. De contributie bedraagt nu 35 euro voor gewone leden, 60 euro voor partnerleden en 90 euro voor bedrijven. Voor de Vrienden voor het Leven blijft de bijdrage onveranderd.

Twee bestuursleden hebben in 2023 het bestuur verlaten, secretaris S. Backer-Huygen en penningmeester F.A. Kooij. Zij zijn met instemming van de vergadering opgevolgd door resp. L. Kanis en G. Schaafsma, die zich beiden kort aan de leden introduceerden.

Na afloop van het formele gedeelte van de ledenvergadering werd een bezoek gebracht aan de *Flora Batava*-tentoonstelling in het Huis van het Boek. De aanwezigen werden hier rondgeleid door medewerkers van het museum. Bijzondere aandacht ging uit naar de vormgeving van de tentoonstelling, die mede mogelijk was gemaakt door een financiële bijdrage van de Vrienden. De middag werd afgesloten met een borrel in café-restaurant 'De Posthoorn' aan het Lange Voorhout.